

بسم الله الرحمن الرحيم

همسفر تا بهشت – حمایت از همسر

اشاره

چند روزی از آغاز زندگی مشترك علی و فاطمه علیهما السلام می‌گذشت. پیامبر اکرم صلی الله علیه و آله نظر علی علیه السلام را درباره‌ی همسرش جویا شد: علی جان! فاطمه را چگونه همسری یافتی؟ علی علیه السلام هم با کلامی که حکایت از اوج شکر و سپاس او داشت، نظر خود را درباره‌ی عشق جاودانی‌اش این گونه خلاصه کرد: «نِعْمَ الْعَوْنُ عَلٰی طَاعَةِ اللَّهِ» [1].

سرورم، او بهترین یار در انجام طاعت پروردگار است. و بدین سان بهترین داماد عالم از سِرِّ عشق الهی خویش پرده بر می‌دارد و راه سعادت ابدی را در زندگی مشترك به همه عروسها و دامادها نشان می‌دهد. یعنی ای دامادهای علوی و ای عروسهای فاطمی! دست یکدیگر را به خاطر خداوند و برای انجام طاعت او بگیرید و تا بهشت رضوانِ خدای مهربان همسفر هم باشید! وقت کم است و دنیا برای همه زود می‌گذرد. به همین مجلس عقد نگاه کنید. پدران و مادران عزیز شما، دامادها و عروسهای «دیروز» نه چندان دور هستند. و «فردا»یی نزدیک، شما هستید که در مجلس عقد و ازدواج فرزندانتان شرکت می‌کنید. و این یعنی عبور سریع ابر فرصتها از آسمان زندگی. آن چه زندگی و پیوند دنیایی شما را به زندگی همیشگی در پرتو خورشید مهر الهی متصل می‌کند، تنها و تنها «تقوا» و «طاعتِ حق» است. در تقویت ایمان هم بکوشید و از دست یکدیگر جام ذکر بنوشید و در برابر حملات شیطان سِپَر هم باشید و در انجام وظایف دینی مشوّق و یار یکدیگر! می‌پرسید چگونه؟ می‌گویم از کسی بپرسید که پیر راه است و واقف سِرِّ عشق. از «او» که چهره‌ی آسمانی‌اش یاد حق را میهمان دلهایمان می‌کند:

✦ مفهوم خوشبختی

خوشبختی عبارتست از آرامش، احساس سعادت و احساس امنیت^{۱۱۷}. جشن و

اسراف و زیاده‌روی، کسی را خوشبخت نمی‌کند. مهریه و جهیزیه هم کسی را خوشبخت نمی‌کند. پای بندی به روش شرع است که انسان را خوشبخت و سعادت‌مند می‌کند.^{۱۱۸}

◊ همدیگر را بهشتی کنید!

ازدواج و اختیار همسر، گاهی در سرنوشت انسان مؤثر است. خیلی از زنها هستند که شوهرانشان را بهشتی می‌کنند. خیلی از مردها هم هستند که زنهایشان را بهشتی می‌کنند. عکس آن هم هست. اگر زن و شوهر این کانون خانوادگی را قدر بدانند و برای آن اهمیت قائل باشند، زندگی، امن و آسوده خواهد شد و کمال بشری برای زن و شوهر در سایه ازدواج خوب ممکن خواهد شد.^{۱۱۹} گاهی هست که مرد در فعالیتهای زندگی سردو راهی می‌رسد. انتخاب باید بکند یا دنیا را و یا راه صحیح و امانت و صداقت را، یکی از این دو تا را باید انتخاب کند؛ این جاست که زن می‌تواند او را به راه اول یا به راه دوم بکشاند. متقابلاً، طرف عکس آن هم هست. شوهرها هم در مورد همسرانشان می‌توانند این طور تأثیرات را داشته باشند. سعی کنید باهم این طور باشید. هر دو کوشش کنید که متدین، در راه خدا، در راه اسلام، در راه حقیقت، در راه امانت و صداقت، نگهدارید و مانع از انحراف و لغزش شوید.^{۱۲۰}

در دوران بسیار دشوار سالهای مبارزات و همچنین سالهای انقلاب، خیلی از زنها شوهران خود را با صبر و همکاری‌شان بهشتی کردند. مردها رفتند در جبهه‌های گوناگون و خطرات را متحمل شدند. این زنها در خانه‌ها لرزیدند و دچار تنهایی و غربت گشتند. اما زبان به شکوه باز نکردند، شوهرهایشان از رفتن به جبهه و از ورود در میدان مبارزه، از ادامه مبارزه پشیمان شوند. می‌توانستند این طوری عمل کنند ولی نکردند. بی‌صبری نشان ندادند. شوهرانی هم بودند که همسرانشان را بهشتی کردند، هدایت آنها، دستگیری و کمک آنها موجب شد که این زنها بتوانند در راه خدا حرکت کنند. عکس آن را هم داشته‌ایم. زنهایی بوده‌اند که شوهران خود را اهل جهنم کرده‌اند و مردهایی هم بوده‌اند که زنهای خود را جهنمی کرده‌اند. می‌توانید با هم همکاری کنید، همدیگر را اهل بهشت کنید، همدیگر را سعادت‌مند کنید، همدیگر را در راه تحصیل علم، تحصیل کمال، پرهیزگاری، تقوی و ساده زیستی کمک کنید.^{۱۲۱}

◊ همدیگر را خوشبخت کنید!

خیلی از زنها هستند که شوهر خودشان را بهشتی می‌کنند. خیلی از مردها هستند که همسر خود را حقیقتاً سعادت‌مند می‌کنند. موارد عکس این هم هست. ممکن است مردهای خوبی باشند، زنهایشان آنها را اهل جهنم کنند و زنهای خوبی باشند که مردهایشان آنها را اهل جهنم کنند. اگر چنانچه زن و مرد هر دو توجّه داشته باشند، با توصیه‌های خوب، با همکاریهای خوب، با مطرح کردن دین و اخلاق در محیط خانه - آن هم بیشتر از مطرح کردن زبانی، مطرح کردن عملی - این طور یکدیگر را کمک می‌کنند. آن وقت زندگی کامل و حقیقتاً وافی و شافی خواهد شد.^{۱۲۲}

انسان با راهنمایی و دلسوزی و تذکر بجا، با مانع شدن از زیاده‌رویها و بعضی کج رفتاریهای همسرش، می‌تواند او را اهل بهشت کند. البته عکس آن هم هست. با افزون طلبیها، با توقّعات و با روشهای غلطی که وجود دارد، می‌تواند همسر خود را جهنمی کند.^{۱۲۳} ...

◊ تواصوا بالحقّ و تواصوا بالصبر

همدلی و همکاری کردن، معنایش این است که همدیگر را در راه خدا حفظ کنید. تواصی به صبر و تواصی به حق کنید. اگر خانم خانه می‌بیند شوهرش دارد دچار يك انحرافی می‌شود، فرضاً در يك معامله‌ی نامشروعی دارد قرار می‌گیرد، توی يك جریان غلطی دارد می‌افتد، توی پول در آوردنهای نادرست دارد می‌افتد، توی رفیق بازیهای ناسالم دارد می‌افتد، اوّل کسی که باید او را حفظ کند، اوست، اگر کتقابلاً مرد این احساسها را به نوع دیگری از زنش کرد، اوّلین کسی که باید زن را حفظ کند شوهر اوست. البته حفظ کردن هم، با محبّت کردن و با زبان خوش و با منطق صحیح و با برخورد مدبّرانه و حکیمانه حاصل می‌شود نه با بد اخلاقی و قهر و این چیزها. یعنی هر دو مراقب باشند تا آن دیگری را در راه خدا حفظ کنند.^{۱۲۴} باهم همکاری کنید، به هم کمک کنید خصوصاً در امر دین. اگر می‌بینید طرف شما، شوهر یا زن شما کاهل نماز است، به نماز کم اهمیت می‌دهد، به راستگویی کم اهمیت می‌دهد، به مال مردم کم اهمیت می‌دهد، به شغل دولتی کم اهمیت می‌دهد، او را بیدار کنید، به او بگویید، به او بفهمانید و کمک کنید که خودش را اصلاح کند یا اگر می‌بینید که در امر محرم و نامحرم، در امر پاکی و نجسی، در امر حلال و حرام آدم بی‌اعتنا و بی‌مبالاتی است، به او توجه بدهید، او را آگاه کنید، کمک کنید که خوب شود. دروغگوست، غیبت کن است، به او تفهیم کنید، نه اینکه

دعوا کنید، نه اینکه اوقات تلخی کنید، نه اینکه مثل يك منتقد بد اخلاق بنشینید يك کناری هی نق بزید^{۱۲۵}.

◊ مثل يك پرستار نه آقا بالاسر

زن و شوهر باید همدیگر را در راه صحیح و صراط مستقیم الهی حمایت کنند. اگر هر کدام از اینها مشاهده می‌کنند يك عمل خیر و يك کار شایسته‌ای از همسرشان سر می‌زند، آن را تشویق کنند و اگر بر عکس، احساس کردند که خطایی، يك انحرافی - خدای نخواسته - وجود دارد، سعی در اصلاح آن بکنند. یکدیگر را در راه خدا کمک و تشویق کنند^{۱۲۶}.

زن و شوهر باید سعی کنند که یکدیگر را اصلاح کنند. نه مثل يك آقا بالاسر که مرتب به دیگری نیش بزند؛ نه! مثل يك پرستار، يك مادر و پدر دلسوز^{۱۲۷}.

وجه مشترك زوجین در زندگی باید عبارت باشد از توجه به خدا و اطاعت دستورات الهی و عمل به فرامین خدا. زن و شوهر باید همدیگر را در این جهت حفظ کنند. اگر زن می‌بیند که شوهر او بی‌اعتنا به مسائل دینی است، او را با حکمت و اخلاق خوش و ظرافت و زیرکی زنانه، وادار به آمدن در راه خدا کند. مرد هم اگر می‌بیند زنش بی‌اعتناست، او هم باید همین تکلیف را انجام دهد. این از کارهای اساسی زندگی است^{۱۲۸}.

◊ مراقبت اخلاقی

مهمترین کمک به همسر، این است که سعی کنید همدیگر را دین‌دار نگهدارید. مراقب باشید همسران خطای دینی نکنند. این مواظبت هم به معنای پاسبانی و دیده‌بانی نیست. این مراقبت، مراقبت اخلاقی است، مراقبت مهربانانه و مراقبت پرستارانه است. اگر چنانچه خطایی از همسران دیدید، آن را باید با شیوه‌ی بسیار لطیف و عاقلانه‌ای در او از بین ببرید و برطرف کنید. یا با تذکر و یا با بعضی از مراعاتها نسبت به هم مسئولیت دارید.

زن اگر می‌بیند شوهرش در معاملات بد افتاده، در رفیق بازیهای بد و معاشرت‌های بد افتاده، یا مرد می‌بیند زنش افتاده در بعضی تجمل پرستی‌های غلط یا ولنگاری‌های غلط، نباید بگوید: حالا او خودش است. نه، شما هر کدام نسبت به هم وظیفه دارید. باید همّت خود را متمرکز کنید. زن و مرد می‌توانند بر روی هم اثر بگذارند

...¹²⁹

منابع:

- ۱۱۷. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۲/۳۰
- ۱۱۸. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۵/۲/۱۰
- ۱۱۹. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۵/۲/۱۰
- ۱۲۰. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۱۲/۲۱
- ۱۲۱. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۱۲/۲۳
- ۱۲۲. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۷/۱۲/۱۱
- ۱۲۳. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۸/۴/۹
- ۱۲۴. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۸/۲۱
- ۱۲۵. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۴/۶/۱۳
- ۱۲۶. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۶/۴
- ۱۲۷. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۲/۱۲/۲۲
- ۱۲۸. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۲/۲/۱۳
- ۱۲۹. خطبه‌ی عقد مورخه‌ی ۱۳۷۹/۸/۳